

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenként kétszer: **csütörtökön és vasárnap.**
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez
hirdetmények és előfizetések a kiadóhivatalhoz (ifj. János)
Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

A helyzet.

Édes reményektől duzzadó kebelrel vázolta az ellenzéki sajtó a bekövetkezendő nagy Kossuth-vita folyamán történt kormány- és elnökváltást, megjósolván, nagy előrelátással, oly vihart a Házban, melynek szele megingatja a bársonyszékeket. Voltunk annyira optimisták, hogy a teletorokkal híresztelt nagy vihar pusztító erejében kételkedjünk. És ezek az üres, minden alapot nélkülöző híresztelések, bizony nem félemlítették meg sem a kormány, sem a Ház higadt elemeit.

Elpattantak hát azok a szörnyűséges bombák, melyekről annyit sugtak-bugtak az ellenzéki lapok és kisült, hogy épen nem tartalmaztak veszélyes anyagot, csak ijesztgetés, csak „mumus” akart lenni. A következtetés tehát világos. Csak azért rántattak elő a rozsdás fegyverek, hogy a Kossuth Lajos nimbusz dicső sugaraiban sütkérezve, nagyobbaknak tűnjének fel és sikeresen halogathassák a szabadelvű reformok haladását.

Azonban ezuttal is, mint ezelőtt az, ijesztgetők huzzák a rövidebbet, mert mindent képzelhettek, csak azt nem, hogy a kormány nagy erkölcsi elégtétellel és győzelemmel halad kijelölt útján. Az ellenzéknek ezen kirohanása egy kissé furesán végződött. Nekirontottak az elnöknek, a miért Kolozsvárra ment a temetési szertartás alatt s hogy visszajötté után a kegyeleti ünnepélyeken részt vett, azt nem akarták észrevenni, nem, mert kellett olyan, a kire ráfogható, hogy nem volt kegyeletos.

Wekerle Sándor miniszterelnök a ház tapsai között kifejtette a kormány álláspontjának teljes korektségét és fapintatosan verte vissza a támadásokat s így nemcsak hogy a kívánt kormányváltás nem állott be, hanem a Kossuth Lajos nevével kapcsolatosan fölvetett kérdések-

ben fényes sikert aratott. Ez a siker pedig siettetni fogja a szabadelvű reformokat, siettetni első sorban a házassági törvényjavaslat részletes tárgyalását, mely kívánatos, hogy mielőbb a főrendiház elé jusson s törvényerőre emeltessék.

Nyugodtan folyhat medrében a tárgyalás, nincs többé már kiélesített, izzó érdeklődés az egyházpolitikai javaslatok iránt, sőt a házasságkötés formája felől létező kontraverziók sem izgatják többé a pártokat. A ház padsorai fölött elvonult szavazásokon is meglátszik a belenyugvás szelleme.

Felvonultak még egyszer harezai sorban a nagyok. Apponyi záróbeszédében, mely két órát vett igénybe, összehasonlította a házasságkötési formákat s a kisegítő forma mellett argumentált, de újat nem mondott. Szólt Eötvös Károly polemikusan s részben tréfás közbeszólásokra adott alkalmat. Rögtönzéseinek ereje és éle az Apponyi beszéde ellen fordult, mint-hogy az egész vita alatt főttörékvése volt az Apponyi álláspontját gyöngíteni.

Beszélt Ugron Gábor régi dalról, régi dicsőségről s megelőzőleg elsütötte tartalék fegyverét, beadott egy rengeteg bizalmatlansági szavazatot. De hát ez a sors olyan kegyetlen, hogy semmiképen sem kedvez ez időszert, sőt erre vonatkozólag heves jelenet fordult elő a függetlenségi pártban, melynek elnöke Justh Gyula kijelentette, hogy a párt többsége most semmiféle kérdésben nem ohajt a kormánynak bizalmatlanságot szavazni. Erre ezután Ugron összetűzött az elnökkel, egymást durva czimzésekkel illették s végül Ugron a pártkörből izgatottan távozott.

Szilágyi Dezső igazságügy-miniszter nagyszabású záróbeszéde után, Csáky Albin gróf szólalt föl s azzal az általános vita befejeztetvén 271 szavazattal 106 szavazat ellenében, tehát 165 szótöbbség-

gel a részletes tárgyalás alapjául elfogadtatott a házasságjogi törvényjavaslat. Ez tehát a szabadelvű reformok nagy diadala szemben az eddig minden módon akadályozni kívánt ellenzéki magatartással. Oly fényes elégtétel ez, melyhez nem kell kommentár.

Igy május elején már a főrendiházban is tárgyalás alá vehetik. Minden érdeklődés a főrendiház felé fordul s hisszük a részletes tárgyalás is a lehető gyors tempóban fog lefolyni.

A részletes vitában, a mint a hangulattól kitetszik kevesen fognak részt venni.

Nyugalommal várjuk a végeredményt, a főrendiház döntését.

O. O.

Politikai hírek.

Ováció a szabadelvű pártkörben. A szabadelvű pártkörben ápril 13-án nagy ováció volt Wekerle miniszterelnök és Szilágyi Dezső mellett. Hegedüs Sándor lelkes beszédében méltatta Szilágyi nagy érdemét.

Szilágyi ápril 13-iki beszédét minden hazai nyelvre lefordítva terjesztik.

Kilépések a nemzeti pártból. Horváth Gyula, Horváth Lajos és Kullmann János végkép kiléptek a nemzeti pártból.

Országgyűlés.

A kötelező polgári házasságról benyújtott törvényjavaslat felett ápril 12-én volt az első szavazás. E szerint a javaslat 175 szavazattöbbséggel a részletes tárgyalás alapjául elfogadtatott.

Ez a 175 szavazattöbbség a legfényesebb tanubizonyosság a mellett, hogy az a program, a melyet a kormány a családjog rendezésének terén nyújtott, a nemzet nagy többségének tetszésével találkozott; de tanubizonyosság a mellett, is hogy a reform megvalósításának ideje elérkezett.

A kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása, mindenik pártnak kifejezett óhajából rövidebb lesz.

A képviselőház 13-iki ülésén bámulatos gyorsasággal haladt előre a részletes tárgyalás. Letárgyaltak eddig 22 szakaszt. Rövid vita csak a czímnél, valamint a 7. 11. 13. 20. és 22. szakasznál volt, melyek azonban változatlanul elfogadtattak.

A székelyek és a kívándorlás.

(Vége.)

Csak rajta tehát. jó székely atyáink-fiai. Csoportosulni és társulni kell vidékenként az erdészeti faipar és kereskedésnek nagyban való berendezésére és folytatására, mert aki annyi rendelkezésre álló erdő és tartamos évi fatermés és a rendelkezésre álló állami erdészetben birt szakkörök mellett sem tud pénzhi-telhez jutni s beruházkodni, az valóban hasonlít azon bizonyos gyarló földi lényhez, mely, még tele jászol-hoz kötve is, éhen mult ki a földi világból.

Ha pedig, mint tudva van és állítatik, hogy a még rendezetlen tulajdonjogi viszonyok megnehezítik, sőt talán lehetetlenné is teszik a jelenleg létező alapokon és viszonyok között a közvetlen társulást és beruházási tőke megszerzését s a folyamatban lévő birtokrendezés és arányosítás pedig oly soká húzódhatik s irányánál és természeténél fogva oda lyukadhat hi, hogy a sok huzavona s perköltség ráfordítása után is még inkább felfognak apróztatni az erdőbirtokok s ez által még kevésbé lesznek alkalmasok azok a nagyban való faipar és kereskedés folytatására, gondoljanak ezekből kifolyólag és ezeken okulva merészet és nagyot s ajánlják fel az országos erdei alpból leendő megvásárlásra a szóban forgó székelyföldi erdőket az államnak azon kikötéssel, hogy az állam rendezze be és kezelje s használja azokat úgy, a mint kezeli és használja pl. a görényi, szászsebesi, ungvári, nagybányai, mármárosi stb. állami erdőket, a melyek t. i. terjedeleme nézve sokszor még akkorak sincsenek, mint a szóban forgó székelyföldi községi és közbirtokossági erdők s mégis állandó faipartelepek vannak azokban már évtizedek óta s mégis állandó és nagy a faipar és kivitel azokból évről-évre s állandóan 100 ezer forintokra menő üzleti befektetési és forgótőke szavaztatik meg azok részére az országgyűlés által s hozatik forgalomba a helyszínén az e célból fennálló erdőkincstári hatóságok és közegek részéről.

Van ugyanis, mint tudva van, egy tekintélyes pénzalap, mely abból gyűlt be folytonosan, hogy a m. kir. állami erdészet eladja és kiírtatni hagyja azon erdőket, melyek különösen az alföldön telepítési célokra használatnak fel, illetőleg: melyek a birtokrendezés útján annyira szét-daraboltatnak, hogy azokat okszerűen berendezni és kezelni nem lehet s jó talajuknál fogva nem is okvetlenül szükséges erdőképén kezelni. Az ebből befolyó pénzekből pedig köteles az állam új erdőket venni ott, hol az közgazdasági szempontból is leginkább szükséges. Eddig Márma-

tel a nemzet nagy hallottjának emleket s adjunk ennek kifejezését a jelen ülés jegyzőkönyvében megörökítvén abban Kossuth Lajosnak a hazai közgazdaság terén szerzett halhatatlan érdemeit."

(Vége következik.)

Csarnok.

Jámbor Están egyházi levelei a szerkesztőhöz.)

Téns Szerkesztő ur!

Régótától fogva nem bódogítottam fel a téns szerkesztő ur tisztelt újságát, de most már nagy munka üdö vagon s a gazdaság után kell nézni s minthogy pedéglén én és Kántor komám erőst jó gazdák vagyunk, a vetőnkét végeztük a mult héten. Azt es elmondom, hogy miképen végeztük el; a gazdák okulhatnak belőle. Hát nekem es vagon egy fél áll földem a „soványdrében” s Kántor komámnak es vagon egy fél áll földje. A két plága föld egymással fekszik. Először én vettem el a maganét, de minek utána erős északi szél fut, a magot mind átol vitte a Kántor komám földjére. Most már úgy okumáltuk ki Kántor komámmal a dolgot, hogy megvárjuk míg déli szél kerekedik s akkor ő veti be az ő földjét s a szél a magot szépen áthozza az én földemre s akkor mind a kettőnk földje be lesz vetve. Ilyen a barátságos gazdaság! Ebből csak az a tanulság, hogy minden üdőben jól lehet a földet művelni, ha kellő ésszel vagon cselekedve. Továbbá az es kiviláglik, hogy mű nem csak az magas politikához értünk, hanem a gazdasághoz es.

Különben míg a földművesek nálunk felé szorgosan vetnek, addig a parochián nem vetnek, hanem nevetnek, mert aszongya főtisztelendő ur, hogy a pógári házasságból nem lesz semmi mert a magas kormány nem sokára megbukik! Oan nines, a meddig mű élünk!

De ha nem vetnek es a parochián azért — ha szemeim nem csalnak — esmég jó termés ígérkezik. Persze, hogy az a cserepes Móriéz zsidó mindenbe beleüti azt a görbe zsidó orrát s azt beszéli a faluban, hogy Pólika esmég demonstrál a pógári házasság ellen s mérgében pógári pupot kapott. A menkö üsse meg a mennyi pletyka zsidó vagon a világon. Örökkéig úgy beszél, hogy azt két-féle képen lehet érteni. Heában van a sok szép szó, a sok atyai intés, szájbavágás s több efféle finom tanítás, Móriéz most es éppog olyan szemtelen, mint a légy. Nem es igen régen volt pedig, midőn kereszténynek felavattuk s ez sem sokat használt. Hát ez a felavatás úgy történt, hogy elmentünk ő hezza a keresmába s minek utána egy néhány liter bort hitelben elfogyasztottunk velna, Kántor komám maga elébe idézte a zsidót s imi gyen szólott hozzája: „No Móriéz zsidó, mi a magas kormány kegyelméből ezennel elfogadunk uri társaságunkba s ezután úgy tekintünk, mintha keresztény volnál. Azonban jegyezd meg, hogy míg hitvány zsidó voltál elég volt neked „tiz parancsolat”, melyet Mózes ősapád a Hóreb hegyén palatáblára feljezett volt, de minek utána kereszténynek elfogadtunk, mi, ugymint én és Kántor komám, még két parancsolatot adunk a tizhez, melyeket szintén kutya kötelességed lészen megtartani. Ez

a két parancs „ne vegyíts” es „kontót ne kérj.” Ha a 10-et meg nem tartod, Jehova ver meg, ha a 2-öt meg nem tartod, mű verünk meg. No hát kell-e a kereszténység? Hosszu szöfolytatás után abban egyeztünk meg, hogy Móriéz nekünk mindég tisztá italost fogadni s felét készpénzért s felét hitelbe adja. Kántor komámmal asztán külön úgy egyeztünk meg, hogy mű azt a felét vesszük mindég hitelbe, melyiket kész pénzben kellene fizetni, a másik felével meg vagyunk elégedve, azon nem változtatunk.

Móriéz most már keresztény zsidó s olyan gangos, hogy nem bír magával.

Mű tehát hamarabb nyélbe ütöttük a dolgot, mint a magas kormány s a szent egyházpolitikai törvények egyik egyik ágát már életbe léptettük, csak az a kár, hogy csak egyetlen zsidónk vagon, met ha két regálás zsidónk vóna, nekünk es s az országnak es hasznosabb lenne.

Maradtam a téns szerkesztő urnak. Kárbahágó, 1884. ápril 10-én.

tisztelettel s becsülettel:

Jámbor Están,
egyházi.

Igazgatói jelentés

a „Rudolf”-kórház 1893. évi működéséről.

A betegek ellátását es ápolását a mult évben is a vereskereszt-egylet által adott ápolónók végezték. Az év elején Paluzsi Ida es Kutenies Anna teljesítették a szolgálatot, kik közül előbbi férjhezmenetel folytán a vereskereszt kötelekéből kilépett. Ó róla esupán dícsőretet mondhatok. A másik ápolónő szintén kilépett az egyletből, minekutána a nálunk szokásos regényes történetkéek egy egy fejezetét lejátszotta. A tisztelt közgyűlés talán kegyelmesebb leend irántam, mint sok mások s megfogja bocsátani, hogy a regényt a közmorál szempontjából a legérdekesebb részén szakítottam meg.

Jelenleg Sram Lujza es Némethi Karolin vannak, mint ápolónók intézetünknel s működnek közmegelekedésre.

Intézetünk mult évi életére vonatkozó főbb jelenségekkel ezekben végezve, még egy körülményre akarom a tisztelt közgyűlés figyelmét felhívni. Kórházunk 1884. október 19-én nyitott meg ünnepélyesen, tehát f. év október 19-én 10 éve lesz, hogy fenn áll. Tiz esztendő még magán emberek életében is nagy idő, melyet megszoktak jubilálni. Hát egy intézet első 10 esztendője, melyben a szerenese es az emberi munkálkodás annyi csodálatos eredményt hozott létre s melyben kórházunk, a kezdet nehézségeit leküzdve, úgy szólva a semmiből, egy virágzó, hatalmas intézeté nőtte ki magát, mondom, a fáradhatatlan munka, a nagy sikerek első 10 éve, nem érdemi-e meg, hogy megünnepeljük?! Nem gondolja a tisztelt közgyűlés valamely alkalmas módon 10 éves fennállásunk napját megünnepelni?

Ha igen, tisztelettel kérem a közgyűlést, hogy a rendezendő ünnepség megbeszélése végett egy bizottságot kiküldeni méltóztassék. Azon esetben, ha a tisztelt közgyűlés a jubileumot több évi pályafutás után ohajtja megtartani, indítványom fellett méltóztassanak napirendre térni.

(Folyt. köv.)

Ujdonságok.

— **A sorozás** Kézdi-Vásárhely város részéről f. hó 12-én folyt le es pedig oly kedvezőtlen eredményre, minőre az utóbbi években példa nines. A sorozásra kiírt 104 egyén közül esupa 16 vált be katonának. A hivatalos kimutatás szerint az állítási listástromba felvétellett: az I-ső korosztályba 60, a II-ik korosztályba 26, a III-ik korosztályba 18 összesen 104. Ezekből besorozott 16, visszahelyezett 33, meghalt 9, fegyverképtelennek találtatott 13, töröltetett 1, igazolva távol maradt 15, igazolatlan távol maradt 15, összesen 104. Besorozottak a következők: I-ső korosztályból Szőcs Bálint, Nagy Ferencz, Nagy Béla (Mihály fia), Turóczy Dávid Balázs, Szacsva Gyula, Szabó Károly, Tompos Albert, János Albert Lajos, Ambrus Ferencz, Molnár Géza Andor (póttartalék), Nagy Béla (Jánosé), Baló Ödön, Salamon Simon. II-ik korosztályból: Finta Albert, Kovács Ferencz, Váradi István.

— **Sorozás.** Harmad napja foly a sorozás Kézdi-Vásárhelyt. Pénteken es szombaton a kézdi-járás részéről soroztak s ez még megtart 3 napig. Általánosságban azon szomorú eredmény tűnik ki, hogy bizony a székelijűk satnyulnak. Alig lehet nagy ritkán egy-egy jól megtermett alakot látni, a legnagyobb rész alig-hogy üti a katona-mértéket. Sokan vannak olyanok is, kik testi gyengeségükkel igazán szánalomraméltó látványt nyújtanak.

— **Járvány.** A kanyaró járvány, mely oly hevesen lépett fel, úgy látszik már lejárt a magát. Az utolsó 3 nap alatt 9 újabb eset jelentetett be a hatósághoz, de az eddig kimutatott betegek nagyrésze felgyógyult. Ellenben fordult elő f. hó 12-én e y difteritisz, mely halállal végződött.

— **Időjárásunk.** A szeszélyes április meghozta az ő szeszélyes időjárását, de szeszélyének ezuttal örvend a gazdaközönség, mert jótékony esőt hozott. Az elikkadt, teljesen kiszáradt földet jótékony eső öntözi, naponkint felfrissítve a már-már pusztulásnak indult őszi vetéseket. A természet is rohamos fejlődésnek indult, a rügyek fakadnak s a tavasz első virágai megjelennek. Szóval a természetben már látható a tavasz. A hőmérséklet egy kissé lehűlt, de fagytól tartani nem lehet.

— **Ujencozás.** E hó 7., 9. es 10-ik napjain folyt le Kovásznán az ujencozás. E három napon mintegy megelevenülni látszott a helység. Éneklő, kurjongató csapatok vonultak be, virágbokrétság kalapokban, semmivel sem törődő arezezal, kísérve a bánatos családtagoktól s viruló arezu leányoktól. Jöttek szálas szemre való legények, kik már előre sejtették, hogy azok a szigorú arezu tiszturak nem lesznek kimélettel, amiért ilyen szépen kifejlődtek izmaik. Hanem lehetett látni löcs-lábu, esetlen testű ember-vakaresokat, melyeknek láttára elszorul keble az embernek, s az elsatnyulástól félti nemzetét. Hanem ezek az ember trapezoidok voltak még is a leghen-czegőbbek, a nevétségig. Milyen elkeseredetten is dalolta ez a furesa dandár: „Fuszár leszek kedves babám, az is maradok!” vagy „Besorozott a nimet katonának!” pedig bizony a frányának sem kellettilyen

daliás hadsereg. De hát csak kellett valamivel tüntetniök. Az orbai járásból 478 hadkötelese lett előállítva. Tényleges szolgálatra besoroztatott 114 póttartalékba 9, összesen 123 ember.

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi es iparkamara** tudatja az érdekeltekkel, hogy a mohács-pécsi vasut, üzletigazgatóság által különféle fűrészelt áruk, asztalos munkák, ruházati cikkek s egyéb szükségleti tárgyak szállítása iránt kihirdetett pályázat a kamara irodájában megtekinthető.

— **Tűzesetek.** A lemhenyi plebánia lakon tűz ütött ki s az ottan levő esőr es 3 szalma kazal leégett, a esűrben elhelyezett szénával es gazdasági eszközökkel együtt a kár 800 frt. — Kontike Antalné istállója Dálnokban meggyuladt es a közelében levő kerítéssel es gazdasági eszközökkel, 236 frt értékben, elégett.

— **1899-ben vége a világnak.** Ezt hirdeti Falb doktor es pedig szerinte 1899. november 13-ika es 15-ike közt jó el az itéletnapja, a mikor egy 1866-ban fölfedezett anarkista üstökös nekimegy a földnek es azt alaposabban szétrobbantja, mint Vaillant a francia képviselőházat. Most már a Falbnál tisztább fejű esillagvizsgálók is beleszólnak a dologba es Falb rémlátásával szemben konstatalják, hogy az 1866-ban fölfedezett üstökös a legártatlanabb valamennyi periodikus üstökös közt. Ez az üstökös kerek, ritkás ködtömeg, éles határvonalak es fark hián; a magja halványan világol. Ez a gyöngye ködtömeg nem tud a föld színén változásokat előidézni, vagy pusztítani, nem is szólva arról, hogy a földgömböt szétrobbanthatná, ha beletévedne. Vénasszonyoknak való beszéd az csak. De még az is ki van zárva, hogy a kétégitest 1839. november 13—15-ikén találkozassék, mert mire a föld 1899-ben arra a helyre ér, a hol pályájuk kereszteződik, rég eltűnt az üstökös es legjobb teleszkópon sem lehet meglátni.

— **Kossuth Lajos** †. Most, midőn a magyar szabadságharc halhatatlan apostola: Kossuth Lajos sirba szállott, a különféle vállalatok nemes versenyre kelnek egymással, hogy a nemzet nagy halottjának vonásait az utókor számára megörökítsék. Ezen képek közül különösen kiválik egy „Kossuth Lajos es az aradi vértanuk megdicsőítése” című allegorikai kép, mely Kozics Ferencz hazánkfia, híneves müncheni festő eredeti festménye után, husz színű remek olajnyomatu kivitelben sokszorosítva lett. Ez a kép, melynek láttára imádat-szerű ihlet szállja meg a honfi kebelt, oly díszes es oly fenségesen örökíti meg allegorikus csoportozatban Kossuth Lajos es a 13 aradi vértanu halhatatlan alakjait, hogy méltó reá, miszerint azt minden magyar ember megszerezze es oldárképp gyanánt lakásának díszéül megörizze. A kép háromféle nagyságban megrendelhető minden könyv- es műkereskedésben, vagyis közvetlenül Sebők Lipót műkereskedéséből, Budapest, VI., Aradi-utca 8. sz. következő áron: az I. nagyságu, melynek hossza 95, szélessége 63 centiméter, darabonként 4 frtba, — a II. nagyságu, melynek hossza 63, szélessége 43 centiméter, darabonként 2 frtba, — a III. nagyságu, melynek hossza 48, szélessége 32 centiméter, darabonként 1 frtba kerül.

rosban s több más vidékeken történt a vétel, hol pedig tudvalevőleg már eddig is volt elég állami erdő s alkalma volt és van tehát a kincstárnak megmutatni a hasznos beruházás módját és előnyét a vidéknek. De a székelyföldön tudtunkkal még eddig ez nem tervezetett és nem is igen czéloztatik.

Kérni kell tehát azt és fel kell szólni e miatt úgy községenként és törvényhatóságokként, mint az országgyűlésen közvetlenül is.

Ezt elérve, még azon további nagy- előny és haszon is háramlanék ebből a székelyföldi viszonyokra, hogy a folyamatban levő birtokrendezési és arányosítási perek és tárgyalások is nagyon egyszerűekké és könnyebbé válnának, mert a most természetben folyó temérdek sok és bizonytalan alapú és kimenetű perlekedés és osztozkodás helyett csak azt kellene megállapítani, hogy kinek mennyi jussan az osztatlan közös erdőkért befolyt s egyelőre talán bírói letétbe helyezett pénzből? Elhelyezkedés, osztályozás, kihasítás, birtokba adás átkebelezés stb. stb. mind elesnék s megmaradna az ezekkel járó pénz és idő is.

Kézdy.

Megyei élet.

Háromszékvármegye közigazgatási bizottságának április 2-iki üléséből.

(Folytatás és vége.)

Gyárfás Győző kir. mérnök jelentése szerint a márciusi hóolvadások következtében, különösen a kiépítetlen közútszakaszok némely részei szenvedtek a felpuhulás miatt, miután ezen szakaszok sem alapkövezéssel el nem látvak, sem pedig kellő vastagságú fedanyag réteggel nem bírnak. A közlekedés azonban, noha nehezítve, de akadályozva nem volt. A sepsiszentgyörgy-rétykovászna-kézdivásárhelyi közútszakasz 22—23. km. szakaszán az elfajult Kovásznapatak árvízének kiömlése által mélyebben fekvő uttest átszakított s az így támadt mélyedés feltöltéséig ideiglenes átvezető beiktatása vált szükségessé.

Az átkelési szakaszokon sárlehzás és oldalárok tisztogatás fogantatott s az utpályának helyrehozására pótfedanyag irányoztatott elő.

A brassó-otjosi állami közúton a folyó évben teljesítendő építkezések műveletei jóváhagyattak; a Maksa között építendő átvezetőre vonatkozólag pedig helyszíni tárgyalás rendeztetett el. Az árlejtésen villalattal biztosított munkák a télies jellegű fagyos időszak miatt még nem voltak átadhatók.

A törvényhatósági közutakon apróbb helyreállítások teljesítettek a megrongált utszakaszokon.

A forgalom/szélés úgy a nappali, valamint éjjeli állomásokon eszközöltetett, s a gyűjtött anyag szabályszerűen feldolgoztatott.

Az állami közúton lévő Otjoshidaknak az 1895. évben vasszerkezettel való ellátására vonatkozó tervezésekhez helyszíni felvételek történtek. Ugy az állami, valamint a törvényhatósági közutakra a folyó évben szállítandó fedanyag felosztási kimutatásai jóváhagyást nyertek.

A távolsági térképek szerkesztése munkában volt s a még szükséges adatok beszerzése a felmérések elrendelése végett a vármegyei alispán urhoz előterjesztés tétetett.

Dancs Bertalan, kir. tanfelügyelő

jelentí, hogy a lefolyt március hónapban a kir. tanfelügyelői iktatóra érkezett 291 ügydarab 569 drb kiadvánnyal nyert elintézt.

A hivatalhoz beérkezett havi jelentések szerint, a tanítás menete a sepsiszentgyörgyi községi polgári leány-, a bodosi és baróthi ev. ref. iskolák kivételével, a többiben rendes, a fegyelem kifogástalan volt.

A sepsiszentgyörgyi községi polgári leányiskolánál a tanítás rendes menetét nagyban megzavarta a Berecz Gyuláné szabadságoltatása, a menyinyben helyette egy kiségitő tanítónő alkalmazásáról gondoskodva nem lett.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur a sepsiszentgyörgyi kisdé-óvónő-képződél kapcsolatosan szervezett 6 havi tanfolyam fentartási költségeit 305 frtban állapítván meg, négy legszegényebb dajka havi 5 frt segélyben részesül.

Ugyancsak a magas miniszterium a dálnoki állami iskolának 4 tanyáremmel és egy igazgató-tanító lakással, újból való felépítését rendelve el, az építési költséget 15886 frt 64 krban állapította meg, minél fogva az építési munkák biztosítása ezéjából az árlejtés e hó 4-ikén lesz Dálnok községében megtartva.

A zágoni kisdé-óvónak 100 frt, a kisborosnyói községi iskolának 152 frt 50 kr, a fotosi községének pedig 18 frt államsegély engedélyeztetett.

Végre a nagymélt. vallás- és közokt. m. kir. miniszter KISS Lajos bodolai állami iskolai igazgató-tanítónak évi 50 frt igazgatói tisztelet-, és a magyar nyelv sikeres tanításáért PAPP Lajos bodzávámi k. gör. kel. és KISS Lajos bodolai állami iskolai igazgató-tanítónak 40—40 frt jutalmdíjat engedélyezett.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Bita község folyamodását az iskola államosítása iránt azzal küldötte le, hogy a két tanterem állami iskolát az 1895—96. tanévtől kezdve azon feltétel mellett létesíti, ha Bita község az iskola évi fentartásához szükséges minden eddigi hozzájárulást törvényhatóságilag jóváhagyott kötelező okirattal magaján s az előzetesen jóváhagyott tervek alapján és 1000 forint államsegéllyel megfelelő épületet épít és bocsát az államkincstár tulajdonába.

A helyszíni tárgyalásra s a terület megalapítása végett a kir. tanfelügyelő, a járási főszolgabíró és a kir. államépítészeti hivatal kiküldetett.

Baróth község r. kath. egyháztanácsának a községi iskola falállítása tárgyábani felelőzése, mint törvényen nem alapuló és időelőtti, elutasított.

A Romániában tartózkodó népeségről egybeállított s alispán által betherjesztett statisztikai kimutatások feldolgozás és további eljárás végett a megyei gazdasági bizottságnak kiadatott.

Kovács községben felállítani kért kir. adóhivatal tárgyában, a kir. pénzügyigazgatóság megkeresése, az adóhivatal kerületébe beosztandó községek kimutatása pártoló véleményes jelentéssel megküldetett.

A Székelyek érdekében.

A Nagyméltóságú földmívelésügyi miniszter ur 9228. szám alatt következő leíratot intézte Háromszékvármegye gazdasági bizottságának el-

nökéhez: „Az ország több vidékén, jelesen pedig a működési körét képező vármegye területén, úgy a nagyobb, mint főleg a kisebb gazdák által előnyösen üzhető és jól jövedelmező lentermelést előmozdítani és ez irányban üdvös működését támogatni ohajtván, miután a mezőgazdasági termelés ezen ágazata fejlődésének is egyik főalapfeltétele a jó vetőmag megválasztása, a bizottságnak megeléző lenmag beszerzési költségek fedezésére ezennel kétszáz (200) frt állami segélyt engedélyezek s ugyancsak jelen szám alatt utasítom az ottani kir. adóhivatalt, hogy ezen összeget bélyegköteles nyugtájára fizesse ki. Erről azzal értesitem, hogy egyidejűleg intézkedtem, miként ezimére nyolcz (8) q. eredeti legjobb minőségű rigai lenmag melőbb elküldessék, melynek árát és szállítási költségeit az ezennel rendelkezésére bocsátott összegből kiegyenlíteni, a vetőmagot a vármegyei gazdák között szétosztani és a szétosztás miként történt fogantatásáról hozzáam jelentést tenni szíveskedjék.”

E magas leíratot azon utasítás mellett közlöm, hogy hatósága területén a legrövidebb idő alatt tegye közhírré s utasítsa a lenmag átvételére hajlandó gazdákat, hogy folyó évi április hó 12-ig jelentkezzenek mindenki, ki ezen adományozott magból termelni ohajt, bejelentvén azt is, hogy körülbelül mily nagy területet szándékozik bevetni, megkivánom még jegyezni, hogy szükségessé tartom, miszerint azon községekben, melyek fekvésük és éghajlatuknál fogva alkalmasabbak a lentermelésre, arra hathatósan buzdítandók is.

Háromszékvármegye gazdasági bizottsága nevében.

S. Szentgyörgyön, 1884. évi március hó 28-án.

Potsa József,
főispán, elnök.

Továbbá a kereskedelmi miniszterium a következő felhívást intézte megénk főispánjához:

Méltóságú Főispán ur!

Az 1891. évi április hó 18-án 9616. sz. a. hivatali elődöntől kiadott rendelettel kapcsolatban értesitem Méltóságodat, hogy a m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas- és aczel-gyár felügyelő bizottságának f. évi március hó 15-én kelt 6071. számú jelentése szerint f. évi febr. hó 15-ike óta a budapesti gépgyára három székely vidéki munkás és pedig két kovács és egy lakatos vétetett fel és hogy ezen gyárban a jövő hónapokban több ügyes vasesztérgályos és vasgálsura lesz szükség.

A diósgyőri vas és aczelgyárban ez idő óta székely vidéki munkás nem vétetett fel és előre láthatólag a jövő hónapban sem lesz felvehető.

Fogadjá Méltóságod kiváló tiszteltem őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1894. évi március hó 31-én.

A miniszter helyett:

Reiszig s. k.,
államtitkár.

Iparkamarai közgyűlés.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara a március 31-ikére hirdetett teljes ülést Kossuth Lajos elhatározása miatt április hó 7-én tartotta meg nagy érdeklődés mellett. Tauszik B. Hugó elnök a

gyűlést a következő beszéddel nyitotta meg:

„A nemzetnek nagy gyászja van. Kossuth Lajos, akinek életéért milliók fohászokdalt, nincs többé. Honszerető szíve, mely a távol idegen földön is lángoló szeretettel ölelte át a magyar hazát, megszűnt dobogni. Lelkének hatalmas szövőtnéke, mely besugározta a magyar nemzet történelmének legnevezetesebb századát, végsőt lobbant. Az ujkori magyar állam megteremtője immár örök álmát alussza az édes haza földjében. Fölötte bánatos borongással virraszt a nemzet fájó részvéte.

E részvétből kamaránk is kér magának osztályrészt. Mi is tagjai vagyunk a gyászoló családnak. Mi is megtört szívvel állunk a sir előtt, mely mindnyájunk drága halottját befogadta.

És Kossuth Lajosban mi nem csupán a haza nagy fiát siratjuk. Nem csupán a lángszellemű államférfiut, nem csupán a szabadság hőst gyászoljuk, de egyszersmind a hazai közgazdaság nagy előharcosát is, aki félszázaddal ezelőtt a magyar haza gazdasági fölvirágzása érdekében oly bámulatos munkásságot fejtett ki, mely egymagában elegendő lett volna arra, hogy nevét a késő századok is áldva emlegessék. Gyászoljuk benne az ujkori gazdasági haladás szellemének dicső bajnokát, aki eltávolította a békákat, melyek a nemzet gazdasági tevékenységét akadályozták, fejlődését hátráltatták; aki megteremtette az alapot, melyre az egészséges gazdasági fejlődésnek mulhatatlan szüksége volt.

Sokkal ismertebbek az ő korszakalkotó művei e terén, semhogy azok felsorolása itt helyén volna. Hiszen a jobbagyság megszüntetésének, az állam előtti teljes polgári jogegyenlőség törvénybe iktatásának s az ő többi halhatatlan alkotásának köszönhetjük azt az óriási haladást, melyet hazánk a közgazdasági téren az utolsó félszázad alatt fölmutatott.

És nem épen így általánosan ismeretesek-e Kossuth Lajosnak hervadhatatlan érdemei, amelyeket a hazai közgazdaság önállósítása érdekében kifejtett tevékenységével szerzett? Legendaszerű pályafutásának nem a legjelentéktlenebb időszak az, amelyeket főleg a hazai iparügynek szentelt. Ő volt az, aki megalkotta az országos ipar egyesületet; ő volt az, aki a történelmi nevezetességű védegyleti mozgalmat megteremtette, aki a hű hazafiakat a honi ipar védelmében közös zászló alá toborozta; aki az első iparkiállításokat Budapesten fényes sikerrel létre hozta; aki az ipari szak-képzést hazánkban meghonosította; aki az iparpártoló politikát állami hatalom nélkül bámulatos sikerrel kezdeményezte; úgy, hogy az 1845-diki kiállításon — hogy csak egyetlen példát említek — már nem kevesebb, mint 98 oly fonó-szövő ipari vállalat vett részt, amely a védegyelet folytán keletkezett.

És Kossuth Lajos volt az, tisztelt kamara, aki ez országgrész iránt, amely kamaránk területét képezi s ez országgrész lakói, a székelyek iránt mindig kiváló atyai szeretettel viseltetett. Kamaránk tehát, mint a székelyföld közgazdasági érdekeinek a képviselője, mélyen érzi azt a nagy veszteséget is, amelyet a székelység Kossuth Lajos halálával szenvedett. Örizzük meg azért hálás kegyelet-

Máriaczell Gyomorcseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és átlótlanosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújtág, savanyu felbőffég, hasmenés, gyomorrégés. felesleges nyálkakiválasztás. sárgaság. undor és hányás. gyomorgörcs, székülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejjáásánál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortorhelésnél ételekkel és italokkal, giliszták, májbagok és hármorhoidáknál.

Emeltett bajknál a **Máriaczell gyomorcseppek** évek óta kitünöknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítottá tanusit. Egy kis üveg árá 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi foraktár:

Török József *gyógyszertára*
Budapest. Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni!! (Csak oly cseppeknek tessék elfogadni, melyeknek burkolatára föld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyitom“.

A Máriaczell gyomorcseppek valódián kaphatók

Kapható: **KOYÁCS FERENCZ** gyógyszerésznél.

Levelez magyar, német, cseh, lengyel, olasz, francia és angol nyelven.

Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő) } érk. } ind.	regg. 4.02	este 7.42	d. u. 2.45
Botfalva " }	4.48	8.07	
Földvár " }	5.07	8.23	
Magyaros " }	5.26	8.43	
Apáca " }	5.42	8.57	
Köpecz " }	6.02	9.16	
Agostonfalva " }	6.09	9.22	
Alsó-Rákos " }	6.26	9.38	
Homoród " }	6.55	10.02	
Kacza " }	7.12	10.15	
Bene " }	7.32	10.36	
Erked " }	7.52	10.51	
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé) }	8.23	11.16	
Segesvár (vendéglő) } érk. } ind.	8.46 8.53	11.27 11.32	

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12 óra 20 perczkor; a gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5 óra 15 perczkor.

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12 óra 20 perczkor; a gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5 óra 15 perczkor.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel	5.00	délelőtt	9.38	délután	2.33	Brassó	ind. reggel	5.46	reggel	8.50	délután	3.10
Imecsfalva		5.15		9.55		2.50	Szász-Hermány		6.01		9.09		3.29
Páva-Zabola		5.26		10.12		3.07	Prázmár		6.19		9.31		3.53
Kovászna		5.46		10.34		3.39	Kökös		6.30		9.44		4.06
Barátos		6.93		10.59		4.04	Uzon		6.41		9.57		4.25
Nagy-Borosnyó		6.15		11.17		4.19	Kilyén		6.53		10.12		4.38
Eresztevény		6.32		11.35		4.37	Sepsi-Szentgyörgy		7.11		10.32		5.03
Sepsi-Szentgyörgy		7.02	d. u.	12.10		5.17	Eresztevény		7.33		11.59		5.31
Kilyén		7.10		12.20		5.27	Nagy-Borosnyó		7.50		11.17		5.53
Uzon		7.23		12.36		5.43	Barátos		8.11		11.41		6.22
Kökös		7.33		12.42		5.56	Kovászna		8.31		12.08		6.40
Prázmár		7.48		1.11		6.18	Páva-Zabola		8.42		12.21		6.53
Szász-Hermány		8.01		1.33		6.38	Imecsfalva		8.54		12.36		7.08
Brassó	érk.	8.18		1.47		6.56	Kézdi-Vásárhely	érk.	9.08		12.54	este	7.29

Kézdi-Vásárhely, ifj. János Mózes könyvnyomdája